

18.2 Použití infinitivů

Už jsme se naučili tvary infinitivu a rozdíl mezi infinitivy přítomného a aoristického. Ještě jsme ale pečlivě nestudovali rozdílná použití infinitivu v řečtině – pouze jsme se zmínili, že po některých slovesech (např. $\theta\epsilon\lambda\omega$ – chci) se používá k vyjádření účelu.

18.2.1 Po určitých slovesech

Infinitiv se často nachází po následujících slovesech.

$\delta\epsilon\iota$	je třeba	$\epsilon\zeta\epsilon\sigma\tau\iota\nu$	lze, smí se, je dovoleno
$\delta\upsilon\lambda\alpha\mu\alpha\iota$	mohu, jsem schopen	$\theta\epsilon\lambda\omega$	chci
$\epsilon\sigma\tau\iota\nu$	je	$\mu\epsilon\lambda\lambda\omega$	hodlám, mám

Příklady

Zjv 1,19: $\gamma\rho\alpha\psi\omicron\nu\ \omicron\upsilon\nu\ \acute{\alpha}\ \epsilon\iota\delta\epsilon\varsigma\ \kappa\alpha\iota\ \acute{\alpha}\ \epsilon\iota\sigma\iota\nu\ \kappa\alpha\iota\ \acute{\alpha}\ \mu\epsilon\lambda\lambda\epsilon\iota\ \gamma\epsilon\nu\epsilon\sigma\theta\alpha\iota\ \mu\epsilon\tau\alpha\ \tau\alpha\upsilon\tau\alpha$. – Napiš tedy, co vidíš a co je a co se má stát po těchto věcech.

Gal 4,21: $\lambda\epsilon\gamma\epsilon\tau\epsilon\ \mu\omicron\iota,\ \omicron\iota\ \upsilon\pi\omicron\ \nu\omicron\mu\omicron\nu\ \theta\epsilon\lambda\omicron\nu\tau\epsilon\varsigma\ \epsilon\iota\nu\alpha\iota,\ \tau\omicron\nu\ \nu\omicron\mu\omicron\nu\ \omicron\upsilon\kappa\ \acute{\alpha}\kappa\omicron\upsilon\epsilon\tau\epsilon;$

– Řekněte mi (vy), kteří chcete být pod zákonem, neposloucháte zákon?

1Kor 10,23: $\pi\alpha\nu\tau\alpha\ \epsilon\zeta\epsilon\sigma\tau\iota\nu\ \acute{\alpha}\lambda\lambda\prime\ \omicron\upsilon\ \pi\alpha\nu\tau\alpha\ \omicron\iota\kappa\omicron\delta\omicron\mu\epsilon\iota$.

– Všechno je dovoleno, ale ne všechno buduje.

„Podmět“ infinitivu

Často, když se používají tato slovesa s infinitivem, existuje „druhý podmět“, totiž infinitivu. Tento podmět je v řečtině vyjádřen akuzativem.¹

- θελω τον ἀγγελον ἀπελθειν. – Chci, aby posel odešel.

Důležitá gramatika

„Podmět infinitivu“ je v akuzativu.

Příklady

Mk 8,31: δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν. – Je třeba, aby syn člověka mnoho vytrpěl.²

Řím 16,19: θελω δε υμας σοφους ειναι εις το αγαθον ... – Chci, abyste vy byli moudří k dobru ...

Poznámky

- ἐξεστιν je nepravdělné v tom, že když se pojí s infinitivem, „podmět“ infinitivu je obvykle v dativu, ne v akuzativu. Např.: Mt 14,4: Οὐκ ἐξεστιν σοι εχειν αυτην. – Není dovoleno tobě, abys ji měl.³
- Když se překládá δει, je často rozumné a praktické přeformulovat „je třeba“ na nějaký tvar slovesa „muset“. (V řečtině není žádné slovo pro „muset“ – místo toho se používá δει.)

¹ Toto se zdá být velmi nepříjemné a matoucí („Pokud je to typ podmětu, proč není v nominativu?“); má to však výhodu toho, že striktně zachovává nominativ pro podmět hlavního slovesa ve větě, což je nápomocné, když se pokoušíme analyzovat složitou větu.

² Syn člověka musí mnoho vytrpět.

³ dosl. „... tobě ji mít“

18.2.2

Důsledkové věty

Řečtina vyjadřuje důsledek jednoduše použitím slova *ὥστε* a infinitivu.

Důležitá gramatika

ὥστε + infinitiv = důsledek

- Toto je odlišné od češtiny, která používá indikativ.
- Často je tu druhý podmět vyjádřený akuzativem
- Pro překlad se používá slovo „takže“, přesný význam je „s tím důsledkem, že“.

Příklady

Mt 15,30-31: και ἐθεραπευσεν αὐτοὺς· ὥστε τον ὄχλον θαυμασαι.

– A uzdravil je, takže se zástup podivil.

Mk 15,5: ὁ δε Ἰησους οὐκετι οὐδεν ἀπεκριθη, ὥστε θαυμαζειν τον Πιλατον.

– Ale Ježíš už nic neodpověděl, takže se Pilát divil.

